

debatt

Moland
i krigen

Direktør Arnfinn Moland ved Hjemmefrontmuseet går til et krast angrep på Tiden Norsk Forlag som har utgitt Egil Ulateigs bok om likvidasjonene under krigen.

Han sår nærmest tvil om forlagets holdning til nazismen, og han går langt i å likestille utgivelsen av Ulateigs bok med nazipamfletten

«Zions vises protokoller». (Her hører det med at undertegnede ble drapstruet av de nynazistiske gruppene som sprer «Zions vises».)

At direktøren for Hjemmefrontmuseet reagerer så allergisk mot en bokutgivelse som kritiserer den oppleste sannheten om krigen, er ikke uventet. Men

det må da på en eller annen måte være et problem for historikeren Moland?

■ ■ Lenge før manuskriptet var ferdig, mottok forlaget diskrete henvendelser som mer enn antydte at vi burde holde oss langt borte fra denne utgivelsen. Rett før pressekonferansen raste Moland mot undertegnede, og han garanterte en serie av anmeldelser. På dette tidspunktet hadde ikke Moland lest boken, med mindre han hadde fått tak i manuskriptet på annet vis enn det normale. Flere forlag har erfaringer fra slik dulgt motstand når man står foran bokutgivelser som kritiserer den offisielle historiefremstillingen.

■ ■ Tiden har ikke utgitt en bok som skal stå som et pensumverk i skolen. Vi har utgitt en bok som debatterer og argumenterer og inntar standpunkter som strider mot den rådende oppfatningen. I en slik sammenheng er dette en modig bok. At så boken inneholder noen feil og enkelte misforståelser er selvsagt beklagelig, men som andre historikere har påpekt, ville det vært omtrent umulig å gjennomføre bokprosjektet uten å gå i enkelte slike feller. Ikke minst fordi de få som kjenner detaljene om likvidasjonene, har bestemt seg for å tie.

■ ■ Så langt har Moland og enkelte andre utvist et voldsomt engasjement på grunn av enkelte feil og mangler i boken, og de har også sådd stor tvil om hensikten med å utgi boken. Men de har ikke gått inn på bokens hovedtema. I Brennpunkt-programmet i NRK 1 ble hovedproblemet satt i synlig relieff: Jens Chr. Hauge uttalte seg om hvor stor fare man skulle være i før det ble besluttet å gå til slike skritt. Etterpå ble det dokumentert enkeltskjebner som viste at Hauge ikke hadde rett. Dette er også et hovedtema i boken som Moland unnlater å gå inn på.

■ ■ Forlaget oppfatter denne boken som et debattinnlegg og ikke den endelige sannheten om likvidasjonene under krigen. Men like fullt som et svært nødvendig debattinnlegg, noe Hans Fr. Dahl har gitt uttrykk for i flere artikler her i Dagbladet. Jeg vil benytte anledningen her til å invitere Moland til å skrive sin eller Hjemmefrontens historie om det samme temaet. Jeg skal love Moland all forlagsmessig støtte, og vi skal helt sikkert kunne bli enige om hvilke manuskriptlesere og konsulenter som er påkrevet for å gjøre boken best mulig utfra forfatterens intensjoner. Det er i pakt med Tidens tradisjoner og utgivelsespolitikk å gi plass til bøker som debatterer og kritiserer.

Per Bangsund

historie

Redaksjonssjef i Tiden, Per Bangsund, svarer Hjemmefrontmuseets Arnfinn Moland (5.12.) i debatten om utgivelsen av Egil Ulateigs bok «Med rett til å drepe».